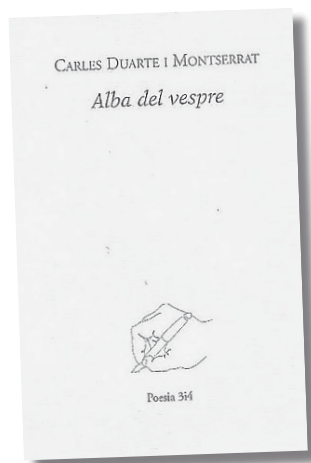

poemari suggeridor, reflexiu

Som una espiga que creix

L'editorial Tres i Quatre publica 'Alba del vespre', de Carles Duarte i Montserrat

Josep Palomero

editat recentment en la col·lecció de poesia de Tres i Quatre, 'Alba del vespre', de Carles Duarte i Montserrat, és un llibre d'arrels profundes propi d'un poeta absolutament sòlid i madur, que passeja la mirada per "la cicatriu oberta que el dia mostra" i que reflexiona sobre aspectes fonamentals de la fugaç existència humana: "Àvids de vida, / assedegats d'horitzó, / som un gest del paisatge." ('Navegant a través de les estrelles').

Els temes que planteja en els trenta-un poemes del llibre són els següents: les diverses etapes de la vida de les persones, com a conseqüència de les quals no som ja qui abans vam ser (i): "ens aferrem a la ferida dels qui érem" ('Bastia'); "El cant antic on som, / on érem. ('El cant'); "Deixem de ser els qui érem" ('De nou el mar'); "Qui som? Qui érem?" ('Retorn d'Eivissa').

Per la qual cosa, el passat perviu amb força en el record perenne (ii):

"Què en queda en aquest jo d'avui / de tots els que van ser, / dels nostres jos d'abans, / dels altres jos que eren?" ('El jo que dorm'); "l'infant que vas ser i l'home que envelleix en tu" ('Oliveres').

Ara bé, el fet de recordar les vivències provoca dolor (iii): "(on arrossegues) espurnes doloroses del desig, / les mans antigues / on reconeixes qui vas ser / i on et reescrius encara / sota un rostre cansat". L'existència quotidiana, així com l'ansia d'evocació, causa abatiment, lassitud, fatiga (iv): "La veu del temps / es torna antic batec que s'alenteix / als ulls cansats" ('Oliveres'); "sentir que els dies lentament ens travessen" ('Tensho').

Però gràcies a la visió de les coses estimades, com ara els arbres, la mar o el cel nocturn, la persona recupera la vitalitat, l'optimisme, l'esperança (v): "ulls cansats que s'encenen de nou / amb els arbres i les cases que retrobes" ('Oliveres'); "et reescrius encara / sota un rostre cansat / que estima els arbres" ('Agulla de llum'); "Respirar el món, renéixer." ('Tensho').

PROJECTE CÍCLIC I SIDERAL

El missatge de l'autor és optimista, perquè no de bades "renéixer" és l'afirmació de la voluntat que tanca el poemari, a pesar dels versos en què la presència absoluta de la mort s'accepta amb naturalitat i resignació, puix que les persones formem part d'un projecte cíclic i sideral (vi): "La mort i el jo / units en aquest somni / que ens travessa. ('El jo que dorm'); "ens escau viure i ens escau la mort / perquè altres vides siguin; / el cicle neix i es consumeix; / som

►► Carles Duarte és un poeta, lingüista i polític català.

una espiga que creix / i que serà segada" ('Oceà de somnis').

Un projecte sideral: les referències als astres, en la plenitud silent del cel nocturn, estan presents en molts versos aparentment impressionistes que, de fet, fan la funció d'introduir els mencionats temes principals (vii): "El món és de silenci / i s'abandona al seu rostre d'univers / on els astres cisellen les formes del temps." ('Les formes del temps'); "Mirant els astres / sentim una nostàlgia d'univers." ('Nave-

Optimisme

El poemari de Carles Duarte expressa com s'ompli la solitud dels records

gant a través de les estrelles').

El llibre també inclou una notable i constant contribució pelàgica, puix que la presència viva del mar és permanent en versos, ara sí, molt suggerents i impressionistes (viii): "La mirada s'atura en un mar de mercuri" ('L'alba del vespre II').

El mar tant pot ser l'al·legoria de la mort (ix): "Fets de la Terra / som un retorn, / ja sense temps, / al mar." ('Mars entre els astres') com també l'espai immens de la plenitud assolida i pacient (x): "Estendre'ns / com la nit / damunt del mar." ('Fugir de ser'); "Cerques recer en el moviment del mar, / entre memòria i somni." ('Astres').

Recurrent sovint a l'asíndeton, el poeta planteja el seu discurs amb una bona bateria de recursos expressius propis del gènere. Així, arreu trobem metàfores potents: "el mercuri de la nit" ('Alba del vespre I'), "el glaç del temps" ('Bastia'), "la sang de l'aire" ('Tensho'); metonímies: "els dits del sol" ('Ones'), "les

mans de seda d'aquesta alba" ('Or i magenta'); antítesis i paradoxes: "l'alba del vespre"; comparacions: el mar es fa rogenc / com un gra de raïm" ('Les formes del temps'), "La Lluna de gener / com un volcà emergint" ('Lluna de gener'); personificacions: "Els jerseis, les cadires, els llibres, els quadres, / els objectes que has triat perquè t'envoltin, / cadascun des de la seva veu" ('Les veus'); definicions personals: "La llàgrima és un estany de llum i de dolor" ('Alba del vespre I').

En algunes ocasions la veu del poeta s'expressa en primera persona: "sento el corrent de saba dins dels troncs" ('Els arbres'). En general, però, preval la tendència a emprar el plural inclusiu, procediment amb què les seues reflexions assoleixen un abast més general: "Som fills dels astres" ('Oceà entre els astres'), "no tenim nom" ('Navegant a través de les estrelles'). No obstant això, sovint també es dirigeix a un interlocutor fictici, perquè en realitat són reflexions que es fa a si mateix: "Sents el vertigen de la Terra" ('Astres'), "Camines per la sorra daurada del migdia" ('Tensho').

Pràcticament en tots els poemes, en els versos conclusius Duarte formula una síntesi que vibra com una fuetada en l'aire i prepara el pas al poema següent: "s'inunda el cor de llàgrimes de terra" ('Bastia'), "perdem només allò que posem" ('Oceà de somnis').

'Alba del vespre' és un poemari suggeridor, reflexiu i finalment optimista, que expressa com s'ompli la solitud dels records amb els ulls posats en el cel estrellat i en el mar turbulent. Amb el benentès, però, que la mirada del poeta no es projecta cap a on els ulls sembla que aparentment miren, sinó cap al seu interior més pregon, cap a on es va diluint el passat que sempre ens tenalla, amb la serena convenció que "dels nostres jos d'abans, / dels altres jos que eren" només queden "Ones, / espurnes, / cendres." ('El jo que dorm').

hasta el 30 de junio

Miradas a la mujer ibérica

El Museu de Belles Arts estudia el mundo femenino desde nuevas perspectivas

R. D.

El Museu de Belles Arts de Castelló alberga hasta el próximo 30 de junio la exposición 'Miradas a la mujer ibérica'. La muestra ofrece una visión completa de la vida de estas mujeres a través de algunos de sus objetos cotidianos y rituales provenientes de diversos museos arqueológicos.

Además, en este proyecto se ha tratado el mundo femenino desde nuevas perspectivas de la

investigación arqueológica permitiendo un enfoque de mayor profundidad y amplitud.

La vida cotidiana de las mujeres transcurría en los poblados ocupados, con la maternidad, sacaleches y juguetes dan testimonio de ello, y con los quehaceres domésticos de los poblados. Prueba de ello son los útiles para tejer como placas de hueso o fusayolas, provenientes de necrópolis y poblados. Pero existen otras esferas en la vida femenina

pues también participan en grandes ceremonias, a veces incluso tocando instrumentos musicales.

Los exvotos de bronce o de piedra de los santuarios fueron las ofrendas típicas femeninas a una diosa de nombre desconocido cuyos mayores atributos serían la abundancia y fecundidad.

Finalmente, las mujeres en las necrópolis se hacen visibles a través de importantes esculturas, como la Dama de Elche o de Baza, hitos del arte ibérico, y de sepulturas singulares que por la riqueza de su ajuar demuestran la existencia de mujeres con poder. Una mirada hacia el pasado. ■

►► La muestra ofrece la posibilidad de contemplar objetos cotidianos.